

Haladás

Lap: .....

Megjelent: 1946 MAJ. 18

KRISZTINA*

ÍRTA: FARAGÓ LÁSZLÓ

308
1946
Bp. 012

Elő kell venni a Kogutovicz kis-atlaszt, amelynek kék fedele mindig elgyűrődött az iskolatáskában. Barna-sárga politúros tollszárral a kétes tisztaszágú diákkézben, rá kellene hajolni és bizonytalankodva követni a színhatárokat: „Vár, Tabán, Krisztinaváros“. Nem, nincs szó a Krisztina földrajzi hatáiról. A Krisztina nem az egyik budapesti kerület egyik része, ahol a templom előtt pattanásos leánykákra várnak hadnagyavallérok, a Krisztina: Magyarország, az új Magyarország 1919 és 1945 között.

Kik laknak a Krisztinában? Isteneik kívül Márai Sándor a megmondhatója. De Márai — mindig a régi Máraira gondolok — sem megbízható ebben a kérdésben. Nem mond igazat, mert egy kicsit — talán nem is olyan nagyon kicsit — Márai is tagja a krisztinai Ku-Klux-Klannak és huszontöt évén át halálfiú volt az, aki a Krisztina titkait leleplezte.

A Krisztina titkát talán Szindbád merte volna megfejteni, de Szindbádot nem érdekelte az egész Krisztina. Legfeljebb egy öreg színész, egy vendéglő, egy macskaköves utca, amelyen háthorzongató nyugalommal sétált haza éjjel, polgári kimenőjéről és kellemetes babájáról, az előmenete-

leben kísé lemaradt kifogástalan nyakkendőjű műszaki tanácsos. Hogyan merjen hát e művecske igénytelen szerzője, aki a Duna átkozott túlsó partjáról való, ilyen szorongással lelkében behatolni a Krisztinába, ahol sétálhatott, vásárolhatott, válogathatott és szerethetett, sőt lakhatott volna is: de ahogyan Ófelsége a Brit Világbirodalom Uralkodója, akit egyébként a Krisztinában korántsem becsültek annyira, mint a jogászbál főrendezőjét, nem avathat valakit gentlemanné, úgy nem lehetnek én és nem lehetnél Te, nyájas olvasó, krisztinai, mert... majd meghallod, hogy miért.

A Krisztinában nem emberek laknak, hanem köztisztviselők. Ez mindenestre más és 1919—1945 fogalmi szerint többet jelent az embernél. Ha pedig a főváros statisztikai hivatalának valamilyen buzgó fogalmazója fejemre olvasná, hogy ez nem igaz, mert igenis ennyi meg annyi magántisztviselő, gyáros, iparos, munkás, hentes, pecér, sőt író lakik a Krisztinában, akkor azzal a fölényes és únott mosollyal, amely a nagy titkok tudóit jellemzi, közölném vele, hogy téved, mert kétféle köztisztviselő van: az egyiknek köztisztviselői hivatala is van, a másiknak csak köztisztviselői lelke.

Aki pedig arra hivatkozik, akár sértődötten, akár kicsinylően, hogy a köztisztviselő is ember, vagy csak

ember, annak azt kellene válaszolnom, hogy nem; a köztisztviselő más: Emberszabású Sors, Végzet, Világ, Nihil, egyszóval a trianoni Magyarorszag.

Nem kell itt a zord bíróra gondolni, aki délelőtt futószalagon küldi a börtönbe a szocialista szónokot, a fiatal diákgyereket és délután nyugodtan szívja ötös kubáját a Kioszk kissé kopottas kártyaszobájában. Nem az idegenellenőrző kapitány a típus, aki bebedelve, egy kis kölnivizet spriccel magára és a tükör előtt megegyezően megigazítja a nyakkendőjét, mert délután külön hivatalos munkája van: egy fiatal, csinos nőt rendelt be és eldönti, vajjon maradhat-e a nő továbbra is hazánkban — és a nő tudja már, hogy maradni akar. Még csak az italmérési ügyek rettegett referenséről sincs szó, aki selypesen löki ki száján az „sz“ betűket, de bordélyosok és lokálosok között is ügyel a fajtisztaságra; nem, ezek a szélső példák.

A Krisztinában nem ezek dominálnak. A Krisztina egységesen szürke és egyesek alig-alig emelkednek ki az egészből. A Krisztinában vannak kalaplevélteli és szervuszbeli fokozaatok, számvevőszéki és fogalmazási osztálykérdések, de a Krisztina nem kedveli a kirívó eseteket. Csöndes és látszatra álmos is. Ez itt a számla-nácsosok és anyaggyaldalkodók birodalma. Készenvásárolt önémet ebédlők vannak a Krisztinában, itt-ott címerek a falon, szombat délután sokan indulnak el puskával a környező falvak felé, hónap végén szaporodik a fűszeresnél a kontó és évenként kétszer nagy vacsorákat adnak, amelyeken az emésztés ünnepi esendjét csak itt-ott törzi át félhangos esámesogás.

A Krisztinából ritkán kerül valaki újságba sikkasztásért, csalásért. Ilyenkor a Krisztina gyászt visel és a hölgyek lesütött szemmel ballagnak a piacra.

A Krisztinában is csalják egymást a férfiak és nők, de ennek szabályai vannak. A Krisztina férfiai zsidó nőket választanak ki erre a célra, mert azok a társadalmon kívül állanak; a Krisztina női csak a Belváros férfait, mert otthon csalni nem, egyébként pedig csak fölfelé, de nem nagyon fölfelé illik. Csak a kalandornők mentek szeretőért a Várba vagy a Józsefvárosba. „Nem is krisztinaiak“, szól róluk a szigorú megállapítás.

A Krisztina egyetlen család. Még akkor is, ha valami nagymosás vagy hivatali ügy miatt élethalálharag van a családtagok között. A család marakodhatik, de az ősi juss nem hagyja. Ez az ősi juss pedig az új Magyarország, amelyet fehér lovon (nem Árpád, hanem Szvatopluk fehér lován) vontattak be a Fehérvári-úton át a Krisztinába. Erre a jussra, amely bizony szerzeményi és nem ági vagyon, rátelepedett a Krisztina és őrizte 1945-ig, amíg Tolbuchin marsall el nem ragadta tőle és oda nem adta a Krisztinán kívülieknek. Azóta halott a Krisztina, de szívósan készül a felámadásra.

A Krisztinában nyilván vannak ká-

véházak is, de ezekbe az igazi krisztinai nem jár. Pesti romantikusoknak valók ezek. A krisztinai igazi házája a vendéglő, életeleme a hivatalból való leszaladással egybekötött gábli, a kiskorsó sör és az eltartott kisujj, a címeres vagy címernélküli pecsétgyűrű. Idegen asszonnyal vagy idegen férfival az espressó —, de Pesten.

A Krisztinának egyesületei is vannak. Nem jelentősek. De közvéleménye van a Krisztinának és ez a közvélemény, amely vásárlás, hivatali semmittevés, uzsorások előszobájában való várakozás, szabónőnél való mértékvétel közben születik; az „új Magyarország“ közvéleménye.

A Krisztinában nem laknak jó tanulók. Jól tanulni nem őr, azaz nem köztisztviselői dolog. Ha valamelyik gyerek elfajzik, ki is vándorol a Krisztinából, mint ahogyan ki kell vándorolni annak is, akit túlsokat látnak zsidókkal a Vérmező felé.

A Krisztina olvas. Korszerű rétegződésben. Az egész öreg hölgyek az Új Időket, az ifjabb hölgyek már elmerészkednek Harsányi Zsoltig, Babay Józsefig, sőt Zsigray Juliánnáig és Szily Leontinig is.

Az urak túlnyomólag csak újságot olvasnak. Új Magyarorságot, Milotay és Rajniss dialektikája megejti és föl-kavarja őket. És miután a Vár és a Belváros, e két olimposzi negyed nem mutat más utat, a Krisztina föl-

AUTÓSZAKISKOLA
Teréz-körút 7. Tel.: 224-862

HIKADÉ hatóságilag vizsgáztat felelősség mellett. Úr- és hölgyvezetőknek egyéni kiképzés. Tanítás a világhírű autó oktató filmmel modern autókön és motorkerékpárokon.
KECERER autószaakkönyvek

hol a népe?